

Kracht van *beoordelen*

Beoordelen doe je niet aan het einde maar juist tijdens het leerproces. Niek van Bentum van Stoas Wageningen | Vilentum Hogeschool bericht over zijn onderzoek naar veranderende opvattingen en de praktijk van docenten.

In de huidige praktijk wordt toetsing vooral gebruikt om te bepalen wat een leerling kan aan het einde van een periode. Beoordelingen kunnen leerlingen en docenten echter ook veel informatie opleveren die van belang is tijdens het leerproces. Leerlingen leren wat de leerdoelen zijn, weten waar ze staan in het leerproces en wat de volgende stap moet zijn. Docenten kunnen met die informatie de begeleiding en instructie aanpassen.

Leerproces stimuleren

In het HPBO-project 'Kracht van beoordelen' (www.kracht-van-beoordelen.nl) leren de betrokken docenten hoe ze beoordelingen kunnen inzetten om het leerproces van hun leerlingen te stimuleren. Tijdens het project is een onderzoek uitgevoerd dat laat zien dat de opvatting van de docenten is verschoven van 'beoordelen om af te rekenen' naar 'beoordelen om van te leren'. Voorheen zagen zij beoordelen als een overhoring aan het einde van een hoofdstuk. Nu wordt beoordelen gezien als het geven van feedback en feedforward op dat wat een leerling laat zien gedurende het leerproces. Deze veranderde opvatting werd weerspiegeld in de praktijk. Zo hebben de docenten met succes leerlingen laten reflecteren op een gemaakte toets en hebben de leerlingen zichzelf en elkaar beoordeeld op competenties. Om de verankering van deze vernieuwing te versterken zijn ook teamleiders bij het project betrokken. Zij leren hoe met behulp van beoordelingen de professionele ontwikkeling van docenten gestimuleerd kan worden. Daarvoor hebben de teamleiders een *rubric* ontwikkeld waarmee docenten kunnen aangeven wat ze van het functioneren van henzelf en hun collega's vinden.

Gereedschapskist

Deze veranderingen hebben de docenten en teamleiders gerealiseerd door beoordelingsinstrumenten te ontwikkelen waarmee het niveau wordt gemeten maar waarmee ook het leerproces wordt gestimuleerd. De instrumenten van de docenten zijn samengebracht in een 'gereedschapskist' en de teamleiders gebruiken de ontwikkelde rubric in de HRM-cyclus. Om te stimuleren dat de instrumenten ook op stage gebruikt worden, zijn bij de ontwikkeling ook Bedrijf Veldhoef, Bloembinderij Ellen Nijenhuis en Koninklijke Ginkel Groep betrokken. Dit proces is begeleid door Janneke van der Steen van Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN). In dit studiejaar worden de collega's op de locatie geholpen om hun eigen beoordelingspraktijk om te vormen.

Lectoraat

Bovenstaande onderzoeksresultaten kwamen naar voren vanuit onderzoek voor het lectoraat 'Kenniscreatie en ecologisch denken' van Stoas Wageningen | Vilentum Hogeschool. De betrokken docenten (Marian Outersterp, Marloes Scholtens, Barbera Wouters, Ronald Slot-Lopez, José Dorresteyn, Jerom Lettinga en Ineke Lucassen) en teamleiders (Arie Noeverman, Petra Navarro en Meri Loeffen) zijn werkzaam op de locaties Maartensdijk, Nijkerk en Velp van het Groenhorst. Het project is een samenwerking tussen Stoas (tevens penvoerder), Groenhorst, HAN en WUR. Looptijd van het project: september 2011 tot juni 2014. Voor verdere informatie: Niek van Bentum (n.van.benthum@stoasvilentum.nl). ■

Niek van Bentum werkt als docent Onderwijskunde bij Stoas Wageningen | Vilentum Hogeschool en verricht onderzoek voor het lectoraat 'Kenniscreatie en ecologisch denken' en voor ECS-WUR.